

EVROPSKA UNIJA

PARTICIPACIJA V DEMOKRATIČNEM ŽIVLJENJU, SKUPNE VREDNOTE IN DRŽAVLJANSKO UDEJSTVOVANJE

dr. Mitja Sardoč, Pedagoški inštitut ter Fakulteta za družbene vede (UL)
mag. Lea Vrečko, CMEPIUS

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Konferenca

Program delavnice

EVROPSKA UNIJA

1. Uvodni del:

Družbena aktualizacija prednostne naloge (družbeni izzivi sedanosti)

2. Osrednji del:

Valorizacija prednostne naloge **Participacija v demokratičnem življenju, skupne vrednote in državljansko udejstvovanje**

3. Zaključek

Prednostna naloga kot metoda in kot vsebina v okviru **Erasmus+** projektov **KA1/KA2**: priložnosti in izzivi

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Valorizacija prednostne naloge

EVROPSKA UNIJA

Pričujoča delavnica prednostne naloge **Participacija v demokratičnem življenju, skupne vrednote in državljansko udejstvovanje** ima namen:

- okrepiti razumevanje te prednostne naloge (čemu ta prečna prednostna naloga služi in kako se umešča v pedagoško prakso (kot metoda/kot vsebina)),
- povečati njeno prepoznavnost,
- prepoznati izzive in priložnosti povezane s to prednostno nalogo v pedagoški praksi,
- diseminacija, izpostavljanje in trajnost projektnih rezultatov,
- izmenjava izkušenj, primerov dobrih praks ter učinkovitih pristopov,
- opolnomočenje udeležencev (krepitev sposobnosti vključevanja te prioritete v KA1/KA2).

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Kaj uvrščamo v PN Participacija v demokratičnem življenju, skupne vrednote in državljansko udejstvovanje?

EVROPSKA UNIJA

... JE VEČ KOT
ZGOLJ
POLITIČNA
PARTICIPACIJA

Spodbuja aktivno državljanstvo: *učenje o demokraciji in demokratičnem odločanju, človekovih pravicah ter spodbuja sodelovanje v skupnosti in družbeno odgovornost.*

Krepi skupne vrednote EU: *spoštovanje človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanje človekovih pravic.*

Gradi evropsko dimenzijo: *razvijanje občutka pripadnosti EU in razumevanje globalnih izzivov.*
Krepi socialne in medkulturne kompetence.

Razvija kritično mišljenje in prispeva k razvoju medijske pismenosti: *spopadanje z dezinformacijami in lažnimi novicami, analiziranje virov, razumevanje kompleksnih družbenih vprašanj.*

Omogoča participacijo oziroma aktivno udeležbo: *spodbuja aktivno sodelovanje vseh posameznikov, vključno tistih z manj priložnostmi.*

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Konferenca

EVROPSKA UNIJA

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Prednostna naloga v **globalnem kontekstu**

EVROPSKA UNIJA

Prednostna naloga **Participacija v demokratičnem življenju, skupne vrednote in državljansko udejstvovanje** je del širšega trenda na vsebinskem področju aktivnega državljanstva.

Tako globalno, na ravni EU – kakor tudi v Sloveniji – je prišlo v zadnjih dveh desetletjih na širšem vsebinskem področju državljanske vzgoje do pomembnih sprememb.

Če je obdobje po letu 1991 zaznamovalo t.i. **‘tranzicijsko’ pojmovanje državljanske vzgoje**, ki je temeljilo na paradigmi ‘stare’ vs. ‘nove’ demokracije (demokracija, človekove pravice, vladavina prava), je od leta 2015 (z napadom na satirični časopis Charlie Hebdo v Franciji, BREXIT itn.) zadeva šla **korak naprej (a ne v pravo smer)**.

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Indeks demokracije

EVROPSKA UNIJA

TREND

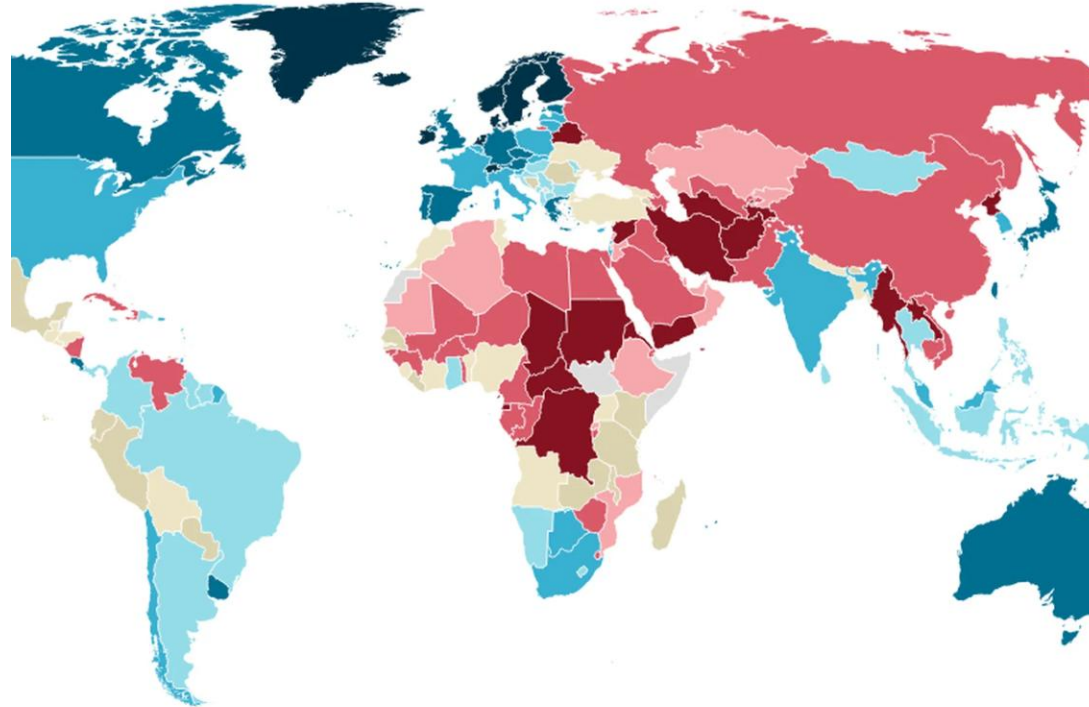
Obdobje 2006–2024 je zaznamoval padec indeksa demokratičnosti.

Na lestvici od 1 do 10 je bil v tem obdobju zabeležen padec, in sicer iz **5,52** (v l. 2006) na **5,17** (v l. 2024).

Kategoriji, ki sta od leta 2008 zabeležili največje poslabšanje, sta državljanske svoboščine (**-1,00** na lestvici 0–10) ter volilni proces in pluralizem (**-0,66**). Povprečna svetovna ocena politične participacije med letoma 2008 in 2024 se je izboljšala za **0,74**.

Le 45 % svetovnega prebivalstva živi v demokraciji, 39 % pod avtoritarno vladavino in 15 % v "hibridnih režimih", ki združujejo demokracijo z avtoritarnimi tendencami.

Democracy Index 2024

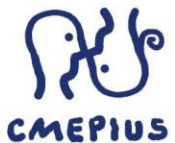
EVROPA

Zahodna Evropa ima najvišjo regionalno oceno indeksa, **8,38**, in je bila edina regija, ki je leta 2024 izboljšala svojo skupno oceno.

SLOVENIJA

Leta 2006 je bila ocena Slovenije na tem indeksu **7,96**, leta 2024 pa je bila ocena Slovenije **7,82**.

Pri vseh teh ocenah je bila Slovenija v obdobju 2006–2024 uvrščena med t. i. »pomanjkljive demokracije«.

Erasmus+

Bogati življenja, širi obzorja.

Konferenca

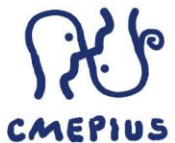

Pomen prednostne naloge v Erasmus+

V okviru programa Erasmus+ je prednostna naloga **Participacija v demokratičnem življenju, skupne vrednote in državljansko udejstvovanje** ključnega pomena, ker **spodbuja ciljne skupine**, da **pridobljeno** znanje in izkušnje iz mobilnosti ali projektnih aktivnosti **prenesejo v svoje okolje in vsakdanje življenje**. (t.i. »učinek prelitja«). Pomaga jim:

- prepoznati in aktivno uresničevati svoje pravice in odgovornosti v družbi;
- kritično ovrednotiti informacije ter oblikovati argumentirana stališča, temelječa na dejstvih;
- sodelovati, soustvarjati in se vključevati v šolske, lokalne ali širše skupnosti;
- spodbujati vrednote EU, kot so demokracija, enakost, svoboda idr., ter jih živeti v vsakdanjem življenju.

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

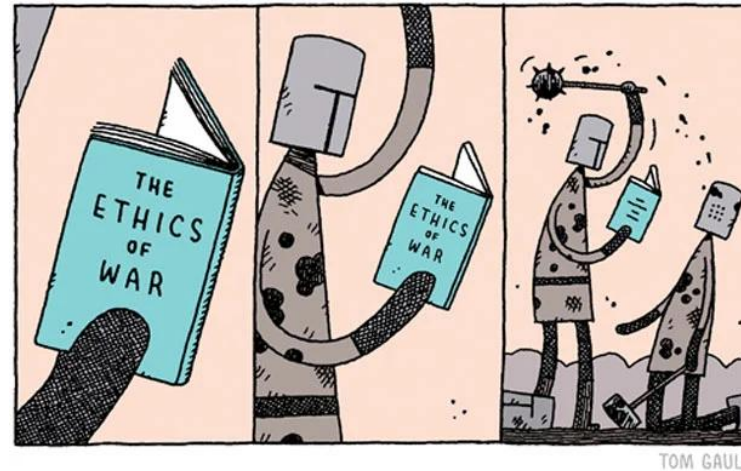
<https://www.cmepius.si/mednarodno-sodelovanje/moznosti-sodelovanja/aktivna-participacija/>

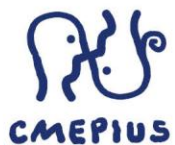
»Družbeni izzivi sedanjosti«

EVROPSKA UNIJA

DIGITAL
DISRUPTION

dreamstime.com

ID 58311650 © Nils Ackermann

Erasmus+

Bogati življenja, širi obzorja.

Konferenca

»Družbeni izzivi sedanjosti«

EVROPSKA UNIJA

TUJINA

Prepoved naglavnih rut v avstrijskih šolah: svoboda izražanja ali simbol zatiranja?

Dunaj, 25. 11. 2025 06.00 | Posodobljeno pred 3 urami

PREDVIDEN ČAS BRANJA: 1 min

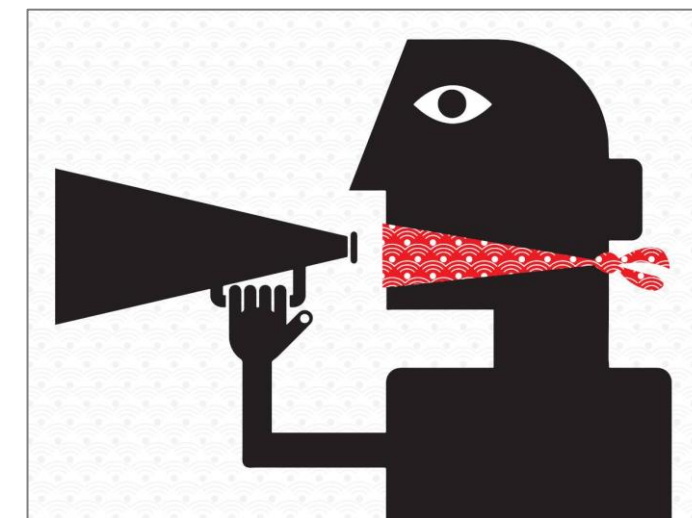
AVTOR
Lovro Smrekar

KOMENTARJI
0

V avstrijskih šolah prihodnje leto napovedujejo prepoved naglavnih rut za vsa dekleta, mlajša od 14 let. Po besedah predlagateljev zakona nošenje tako imenovanega hidžaba mladim dekletom privzgoji občutek sramu, za kar v šolah ni prostora. V Avstriji sicer že od leta 2017 velja popolna prepoved zakrivanja obraza. Nov predlog zakona, ki ga mora potrditi še parlament, pa buri duhove na obeh političnih polih. Kakšne pa naj bi bile kazni za starše deklet, ki prepovedi ne bi upoštevale?

DEI
Diversity Equity Inclusion

VS

MEI
Merit Excellence Intelligence

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Konferenca

»Družbeni izzivi sedanjosti« (v SLOVENIJI)

EVROPSKA UNIJA

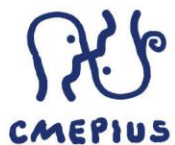
Svinjina v šolah: muslimani opozarjajo na ustavne pravice, šole na breme

[Obišči >](#)

Nataša Pirc Musar: Nasilje nad ženskami je globoka brazgotina naše družbe - RTV SLO

[Obišči >](#)

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Konferenca

Iskanje rešitev

EVROPSKA UNIJA

»Triangulacija« problemov

EVROPSKA UNIJA

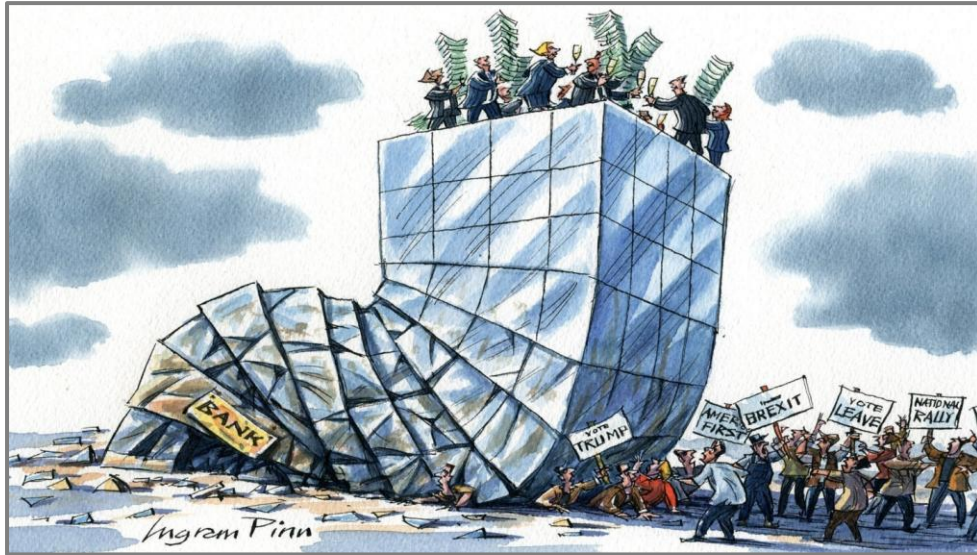
Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

»Moralni kompas«

EVROPSKA UNIJA

GLOBALNA FINANČNA KRIZA
neoliberalizem v. egalitarizem

KULTURNA RAZNOLIKOST
liberalizem v. multikulturalizem
v. feminizem itn.

Predlagani odgovori zgoraj navedenih ‘/-izmov’ na širšem področju državljanske vzgoje vse prepogosto **postanejo del problema in ne rešitve** (t.i. ‘doktrina dvojnega učinka’ (fenomen *neželenih stranskih učinkov*)).

Kampanje ozaveščanja

- Usmerjajo pozornost širše in strokovne javnosti ter različnih ciljnih skupin (npr. mladi) na določen družbeni problem
- Krepijo razumevanje ključnih družbenih izzivov

vsi

vsi

drugačni

enakopravni

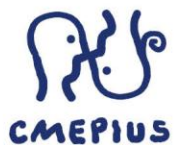

Raziskovanje državljanske vzgoje

Izobraževalni sistemi	Delovanja učencev								
	Razpravljanje o političnih in družbenih vprašanjih	Digitalna državljanska angažiranost	Državljanstva samoučinkovitost	Priljubljenost na sodelovanje v šolskih dejavnostih	Pričakovano sodelovanje pri legalnih dejavnostih	Pričakovano sodelovanje pri nelegalnih dejavnostih	Pričakovano sodelovanje pri okoljevarstvenih aktivnostih	Pričakovana udeležba na volitvah	Pričakovana aktivna politična participacija
Bolgarija	▽	△	△		△	▲		▽	△
Kitajski Tajpej		▽	▲	▲		▼	△	△	
Kolumbija	▽	△	△	▲	▲	▲	▲	△	▲
Hrvaška		▽	△	▽	▽	▽	△	▽	▽
Ciper		△	△	△	△	▲	△	▽	△
Estonija	△	▽	▽	▼	▽	▽	▼	▼	▽
Francija			▽	▽	▽	▽	△	▲	△
Italija	△	△	△	△	△		△	△	△
Latvija	△	▽	▽	▽	▽	▽	▼	▼	▽
Litva	▲	△	▽		△	△	△		△
Malta			▽	▽	▽	▽		▽	
Nizozemska	▽		▼	▼	▼	▽	▼	▽	▽
Norveška (9)	△	▽		▽	▽	▽	▼	▲	▽
Poljska	△	△		△	△		△	△	▽
Romunija	▽	△	▲	▲	△		▲	▲	△
Srbija	▽	▽	▽			△		▼	▼
Slovaška	△		▽	▽	△		△	▽	▽
Slovenija	▽	▽	▽	▽		△	▽	▽	▽
Španija			△	△	△		△	△	△
Švedska	△			▽	▽	▽	▽	△	△

https://www.pei.si/wp-content/uploads/2023/12/nacionalno_porocilo_ICCS22.pdf

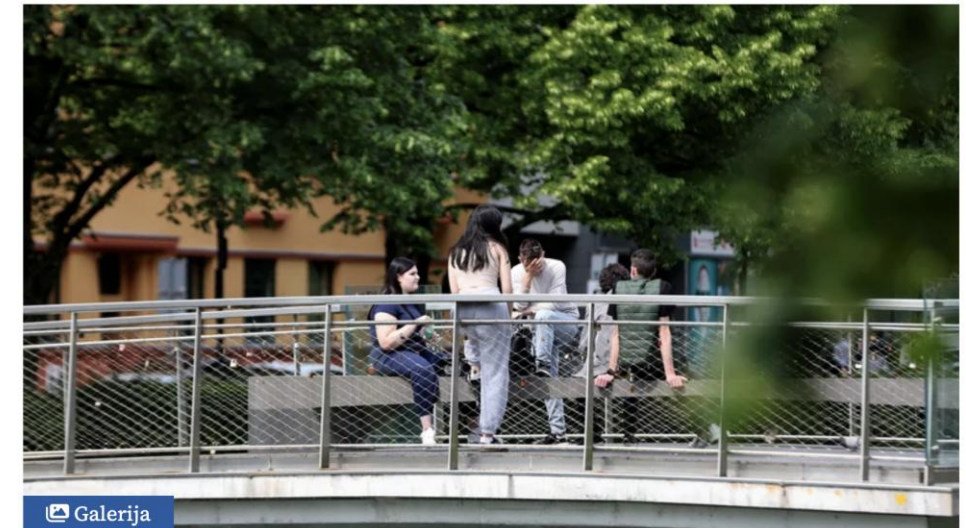

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

PREMIUM | NEDELO

Zanimanje mladih za politiko se povečuje

V Sloveniji vse več mladih občuti stres in pesimizem glede osebne in družbene prihodnosti. Mnoge je strah vojne in fizičnega nasilja.

Pri pomembni skupini mladih grozeči svetovni dogodki sprožajo obrambne odzive z željo po zapiranju meja in krepitevi nacionalizma. FOTO: Blaž Samec

Raziskovanje državljanske vzgoje

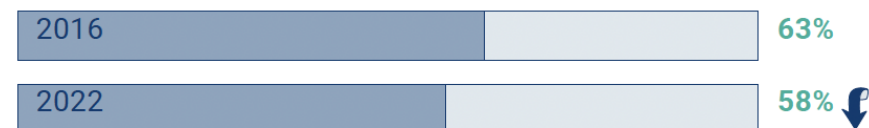
EVROPSKA UNIJA

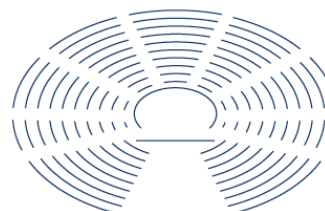
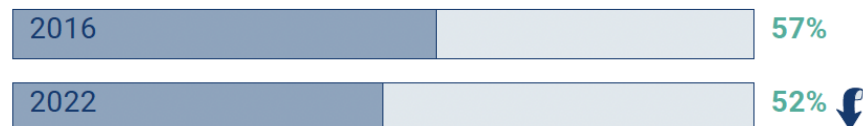
sodišča

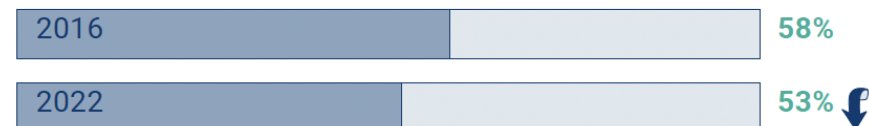
nacionalne vlade

tradicionalni mediji

parlament/i

https://www.pei.si/wp-content/uploads/2023/12/nacionalno_porocilo_ICCS22.pdf

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

V mednarodnem povprečju se je med raziskavo **ICCS 2016** in **ICCS 2022** zmanjšal odstotek učencev, ki so poročali o "popolnem" ali "precejšnjem" zaupanju v posamezne inštitucije.

Konferenca

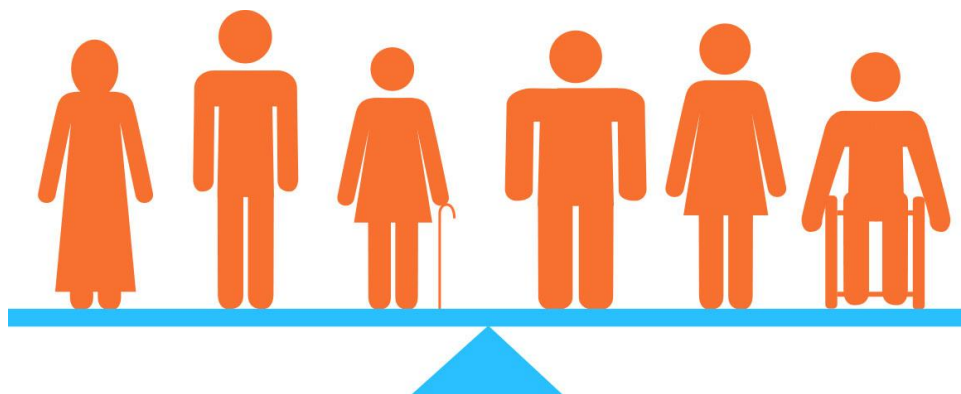

Raziskovanje državljanske vzgoje

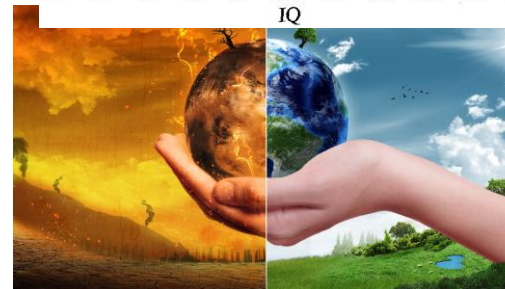
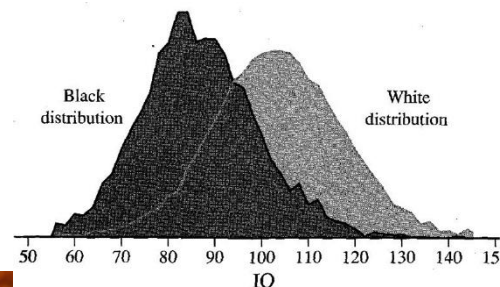
EVROPSKA UNIJA

Poleg »standardnih« vsebinskih poudarkov je v okviru **Mednarodne raziskave državljanske vzgoje in izobraževanja IEA ICCS** (v Sloveniji jo izvaja Pedagoški inštitut) sta svoje mesto v raziskovanju državljanske vzgoje našli dve »novi« temi, in sicer:

ENAKE MOŽNOSTI

(socialna mobilnost, meritokracija)

»KONTROVERZNE« TEME

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Analiza uvajanja sklopa Aktivnega državljanstva v PSI (str. 73-75) je pokazala, da potrebujejo učitelji dodatno usposabljanje pri poučevanju t.i. »kontroverznih« tem.

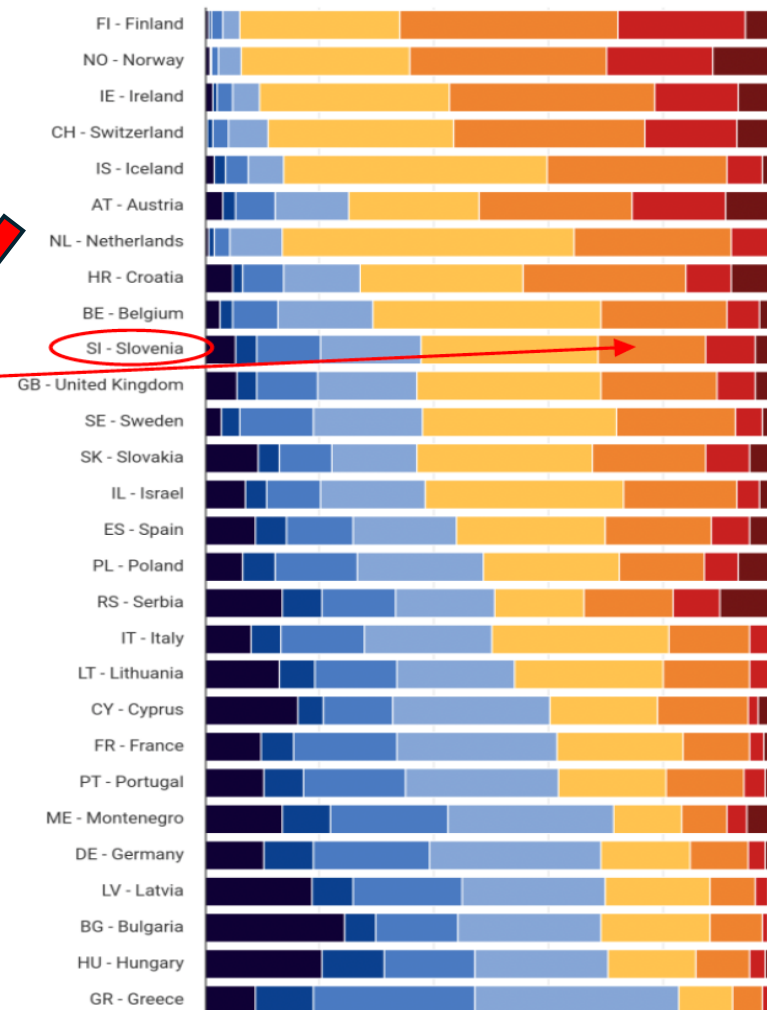
Konferenca

 EVROPSKA UNIJA

0 - Extremely bad 1 2
3 4 5
6 7 8
9 10 - Extremely good

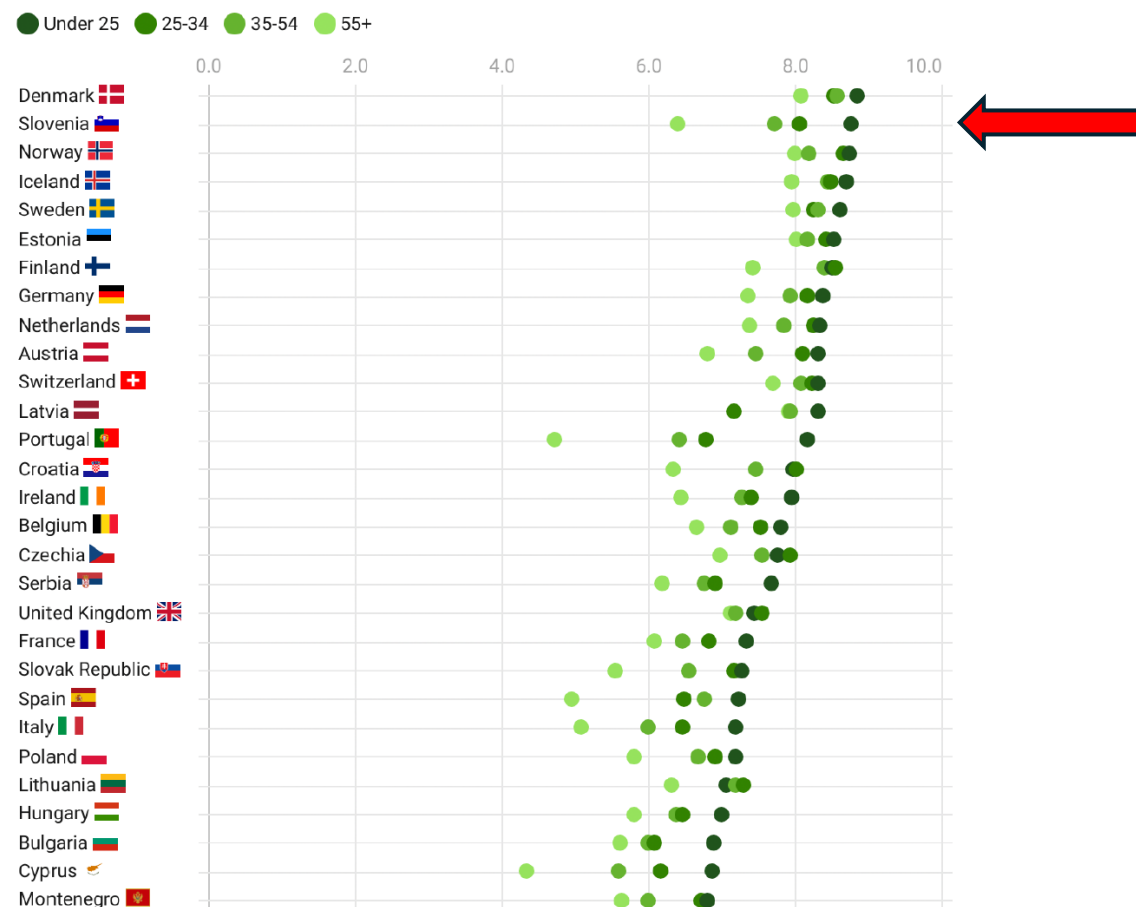
Leto	nezadovoljen (0 do 3)	nekje vmes (4 do 6)	zadovoljen (7 do 10)
2002	21	39	35
2004	24	43	27
2006	20	41	33
2008	19	39	37
2010	16	40	38
2012	19	41	33
2014	24	43	25
2016	18	41	37
2018	19	40	37
2020	15	37	45
2023	22	37	37

Raziskovanje državljanske vzgoje

ESS 2018 / možnost dostopa do izobrazbe

Figure 2. Fairness of educational opportunities by age and country

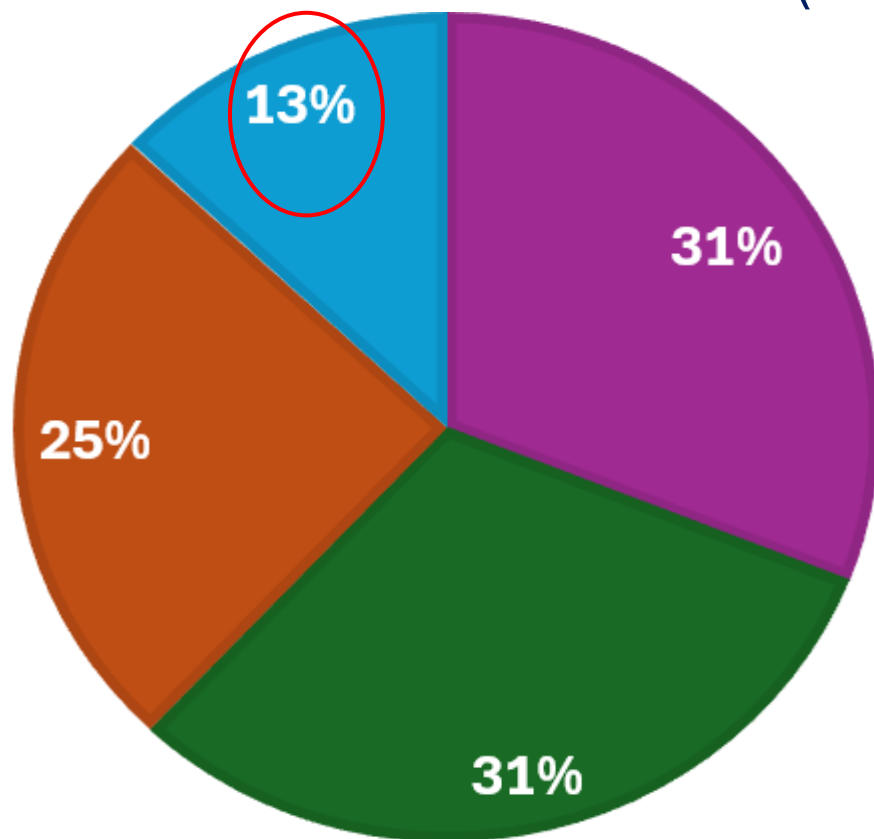
European Social Survey Round 9 (2018/19). Own calculations (n=47,279). Based on responses to 'Compared to other people in [COUNTRY], I have had a fair chance of achieving the level of education I was seeking.' Respondents rated this on an 11-point Likert scale from 0 ('Does not apply at all') to 10 ('Applies completely').

Odstotek KA2 projektov po prečnih prednostnih nalogah za leta 2021-2025 (SCH, VET, HED, ADU)

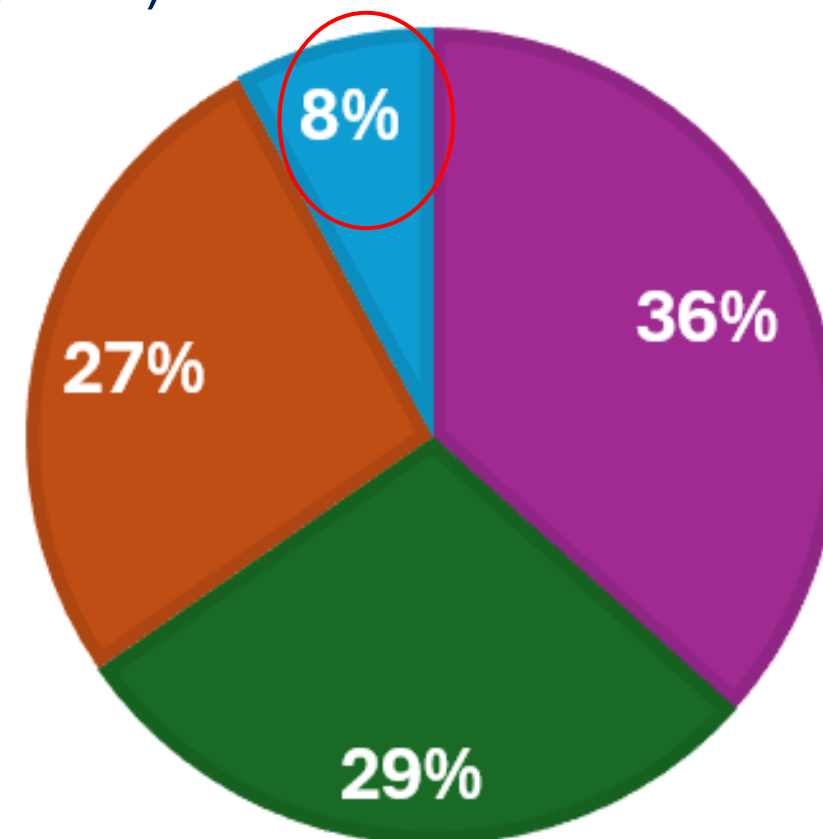

EVROPSKA UNIJA

Države,
vključene v
Erasmus+
(33)

Slovenija

■ VKLJUČEVANJE IN RAZNOLIKOST

■ OKOLJE IN BOJ PROTI PODNEBNIM SPREMEMBAM

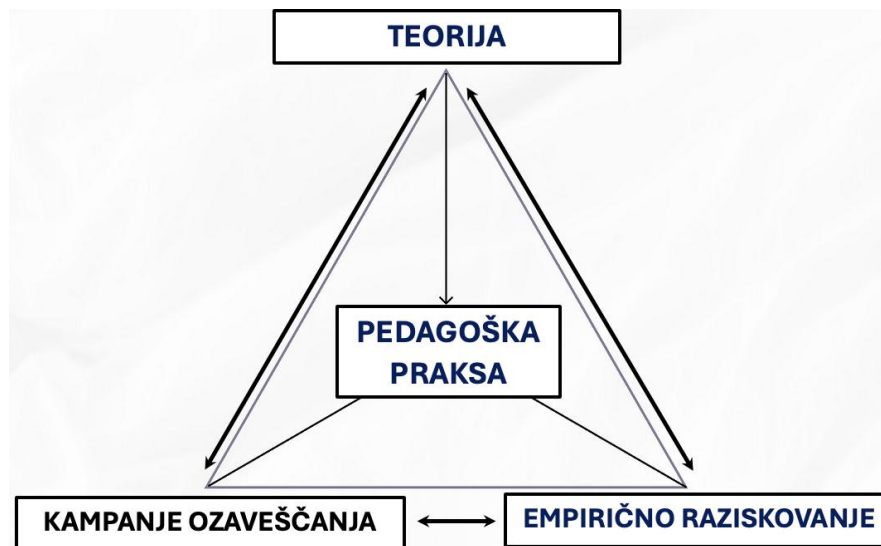
■ DIGITALNA PREOBRAZBA

■ PARTICIPACIJA V DEMOKRATIČNEM ŽIVLJENJU, SKUPNE VREDNOTE IN DRŽAVLJANSKO UDEJSTVOVANJE

Pedagoška praksa kot »manjkajoči« člen EVROPSKA UNIJA

Poleg razvoja teorije, kampanij ozaveščanja ter empiričnega raziskovanja ima **pedagoška praksa** ključno vlogo pri razvoju **državlanskih kompetenc**.

Teorija brez prakse je *prazna*,
praksa brez teorije pa *slepa*!!!

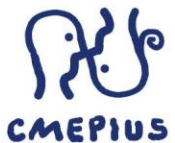
- **Erasmus+** kot »**bottom-up**« pristop predstavlja enega od mehanizmov za uvajanje **inovacij** in s tem povezanih **sprememb** na širšem vsebinskem področju vzgoje in izobraževanja.

Program Erasmus+: mehanizem za spremembe v vzgoji in izobraževanju ter širše

Bogati življenja, širi obzorja.

- **Namen** programa Erasmus+ je dvig kakovosti izobraževanja in usposabljanja ter s tem krepitev socialne kohezije in konkurenčnosti gospodarstva EU.
- **Splošni cilj** programa je podpirati profesionalni in osebni razvoj posameznikov s področja izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa v Evropi in širše, ter prispevati k trajnostnemu razvoju, delovnim mestom in socialni koheziji ter krepitvi evropske identitete.

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Kako lahko program Erasmus+ prispeva k **socialni koheziji** in h krepitvi **evropske identitete**?

EVROPSKA UNIJA

Socialna kohezija pomeni stopnjo povezanosti, **zaupanja** in **sodelovanja** med posamezniki in skupinami v družbi.

Družba z visoko socialno kohezijo je takšna, kjer ljudje:

- **zaupajo** drug drugemu in institucijam (npr. šola),
- spoštujejo **raznolikost**,
- **sodelujejo** pri skupnih zadevah/projektih in odločitvah,
- imajo **občutek pripadnosti** skupnosti,
- imajo **enake možnosti** za izobraževanje, delo in družbeno udejstvovanje.

Erasmus+ krepí socialno kohezijo, ker udeležence uči **sodelovanja**, **medkulturnega razumevanja**, **skupnih vrednot**, **kritičnega mišljenja** in **aktivnega državljanstva** (zavedanje pravic, odgovornosti in vloge v družbi) – ključnih elementov, ki zmanjšujejo polarizacijo in krepijo vključujočo, **demokratsko** skupnost.

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Konferenca

Prednostna naloga 'Participacija v demokratičnem življenju ...' – POGLED UDELEŽENCEV

EVROPSKA UNIJA

Eden od razlogov za nizek delež KA2 projektov za to prednostno nalogo se 'skriva' v odgovorih, ki ste jih podali na vprašanje '**V enem stavku/povedi prosim napišite, zakaj ste se odločili prijaviti na to delavnico**' ob registraciji na delavnico.

A) Odgovori, ki kažejo na **negotovost**

- »... to področje mi je najmanj blizu.«
- »... imamo največje izzive.«
- »... težje prepoznam v učinkih programa.«

**NE GRE ZA POMANJKANJE INTERESA,
TEMVEČ POMANJKANJE RAZUMEVANJA**

B) Širši družbeni kontekst: **nestrpnost**

- »... ker se v vrtcu srečujemo z nestrpnostjo.«

**EDEN OD TEMELJNIH PROBLEMОВ
SODOBNIH DRUŽB**

C) Odgovori, ki kažejo na **interes po konkretnih metodah**

- »... rada bi več praktičnih prikazov...«
- »... spoznati dobre prakse.«

POTREBA PO DODATNEM IZOBRAŽEVANJU IN USPOSABLJANJU

D) **Sistemske "ambicije"**

- »Imamo akreditacijo in želimo spoznati dobre prakse.«
- »... želimo to vključiti tudi kot cilj v prihodnjih projektih.«

**VLOGA IN POMEN PEDAGOŠKE PRAKSE PRI NASLAVLJANJU TE
PREDNOSTNE NALOGE**

- **KAJ OD TEGA VAS PRESENEČA?**
- **ZAKAJ KLJUB POTREBI PO IZOBRAŽEVANJU IN
USPOSABLJANJU ZA TO PREDNOSTNO NALOGO
OSTAJA DELEŽ PROJEKTOV TAKO NIZEK?**

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Konferenca

Aktivna participacija v Erasmus+

Program **Erasmus+** ima namen krepiti **evropsko identiteto, aktivno državljanstvo in sodelovanje v demokratičnem življenju**. Naslavlja

- **nizko udeležbo** državljanov v demokratičnih procesih,
- **pomanjkanje znanja** o Evropski uniji in poskuša premostiti ovire pri aktivnem vključevanju in sodelovanju v njihovih skupnostih ali v političnem in družbenem življenju Unije.

Kot dodatek k **formalnemu** izobraževanju, **neformalno učenje** lahko dodatno izboljša razumevanje EU s strani državljanov in neguje občutek pripadnosti EU.

Spodbuja se aktivnosti, ki naslavljajo aktivno državljanstvo in etiko v vseživljenjskem učenju, razvoj družbenih in medkulturnih kompetenc, kritičnega mišljenja in medijske pismenosti.

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

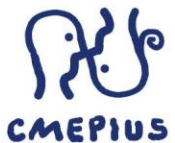

Udeležba v demokratičnem življenju EVROPSKA UNIJA

Erasmus+ podpira pravico državljanov do sodelovanja v demokratičnem življenju ter dejavno udejstvovanje na vseh ravneh – lokalni, nacionalni in evropski. Projekti lahko udeležencem ponudijo priložnost, da **izrazijo svoja stališča, prispevajo k odločitvam in razvijejo močnejši občutek pripadnosti evropski skupnosti.**

Prednost imajo projekti, **ki participacijo postavljajo v središče** ter neposredno vključujejo ciljne skupine v oblikovanje in izvajanje dejavnosti.

Program **Erasmus+** v okviru formalnega in neformalnega učenja **podpira razvoj ključnih kompetenc**, kot so kritično mišljenje, medijska pismenost, državljanske in medkulturne kompetence ter razumevanje skupnih vrednot EU.

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

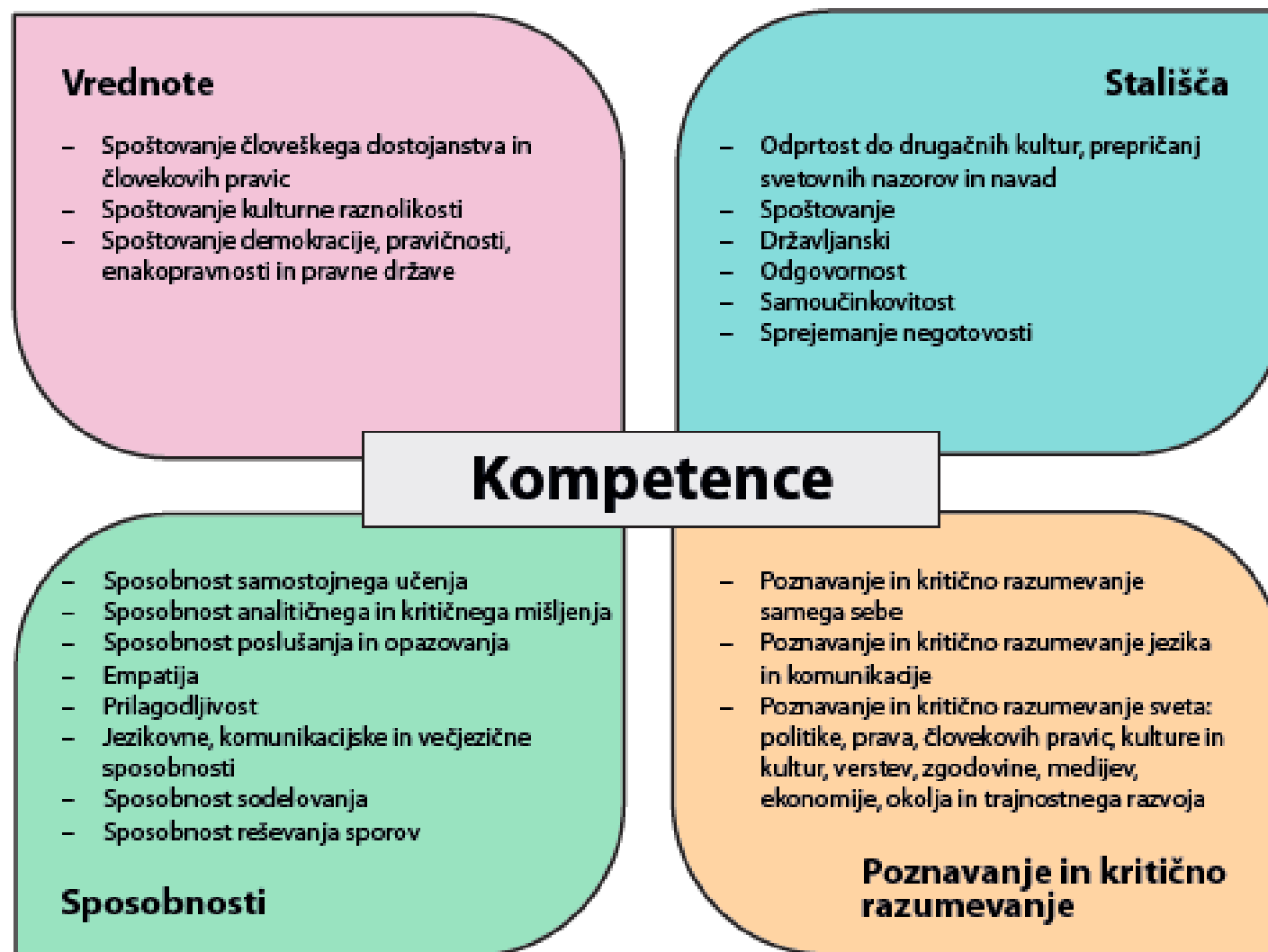
<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sl/about-erasmus/programme-priorities>

Državlanske kompetence

EVROPSKA UNIJA

Kako vključevati to prednostno nalogo v Erasmus+ projekte KA1 in KA2?

Dva ključna načina/pristopa, ki se medsebojno prepletata in dopolnjujeta:

1) Osrednja tematika projekta: izobraževalne in druge aktivnosti se neposredno osredotočajo na vsebine, ki spadajo v sklop prednostne naloge.

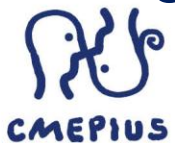
2) Metoda in proces: ciljne skupine so aktivno vključene v vse faze projekta ter imajo dejanski glas pri oblikovanju vsebin in aktivnosti.

Participacija kot **osrednja tematika projekta**

Vsebina projektov **neposredno naslavlja področja**, ki jih prednostna naloga pokriva, na primer:

- **(skupne) vrednote EU:** spoštovanje človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanje človekovih pravic;
- **kritično mišljenje in medijska pismenost:** prepoznavanje dezinformacij, analiziranje različnih virov, ločevanje dejstev od mnenj in skladno s tem oblikovanje argumentiranih stališč, ki temeljijo na dejstvih;
- **tematika projekta je zasnovana na krepitvi socialnih, državljanskih in medkulturnih kompetenc**, na primer: timsko delo, zmožnost delovanja in bivanja v medkulturno raznolikih okoljih, spoštovanje raznolikih stališč, krepitev participacije v lokalni, šolski skupnosti ali širšem družbenem življenju, prostovoljstvo.

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Participacija kot **metoda in proces**

Ciljne skupine aktivno vključimo v vse faze in vidike projekta:

pomembno je, da se sliši njihov glas in kaj je tisto, kar bi potrebovali od projekta – analiza potreb, zasnova in izvedba projekta, evalvacija (npr. pilotne izvedbe), diseminacija, trajnost projektnih rezultatov in spremljanje učinka projekta.

Ciljne skupine projekta povabimo, da **izrazijo svoje potrebe, ideje, želje in predloge**, kar omogoča:

- **dejansko participacijo** (ang. meaningful participation) v so-odločanju o projektnih aktivnostih ...;
- **sooblikovanje vsebin**, ki so relevantne za njihovo učenje, vsakodnevno življenje in lokalno skupnost ali širše.

Projekt ne ostane zgolj formalna aktivnost, temveč postane prostor, kjer se prednostna naloga dejansko uresničuje skozi proces aktivnega sodelovanja/participacije ciljnih skupin, katerim je projekt namenjen.

Konferenca

Lestvica participacija javnosti: kaj pa šole?

EVROPSKA UNIJA

Kako izkušnje iz Erasmus+ projektov vključiti v pedagoško in drugo prakso?

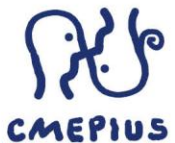

EVROPSKA UNIJA

Udeleženci projektov/ciljne skupine sami ali skupaj s strokovnimi delavci za druge učeče se organizirajo in vodijo delavnice, predstavitve, razstave, tematske dneve, sodelovalne projekte (projektno učenje), debatne krožke, simulacije demokratičnega odločanja:

- kako so se soočili **s kulturnimi razlikami, stereotipi, predsodki**, vezanimi na državo gostiteljico;
- kako so **sodelovali, reševali konflikte, izražali lastna menja** in **spoštovali menja drugih**;
- katere **razlike** so **opazili** v razrednih pravilih/šolskih sistemih/lokalnih okoljih;
- spodbudimo jih k **refleksiji** in **participaciji**, katere izkušnje, metode, orodja bi lahko prenesli v domačo šolsko/študijsko prakso/izobraževalno okolje.

Medpredmetno povezovanje za OŠ, gimnazije, SŠ = državljanska in domovinska vzgoja ter etika, spoznavanje okolja/družba, zgodovina, sociologija, tuji jeziki, geografija in slovenščina), **interdisciplinarne predstavitve/skupni projekti študentov** različnih študijskih smeri ali **priložnostno učenje** za izobraževanje odraslih.

Erasmus+

Bogati življenja, širi obzorja.

Konferenca

Valorizacija primerov dobrih praks

1. Kako razumete prednostno nalogo 'Participacija v demokratičnem življenju ...' v praksi?

- Katere izzive pripisujete tej prednostni nalogi?
- Kako se vsebine povezane s to prednostno nalogo kažejo pri vsakodnevnem delu (šola, vrtec, organizacija, skupnost)?

2. Katere rešitve, pristopi ali metode se v vašem okolju izkažejo kot učinkovite?

- Primeri **uspešnih/zanimivih** metod, dejavnosti, učnih pristopov, pedagoških inovacij. Zakaj?
- Kaj bi lahko prevzeli in prenesli v svoje učno okolje?

3. Kaj manjka – podpora, znanja, orodja ...?

- Kje je ta prednostna naloga najšibkejša (na ravni organizacije ter na ravni Erasmus+)?
- Kaj bi okrepilo njeno implementacijo v projektih KA1 in KA2?

4. Kako lahko prispevam(o) k večji kakovosti in prenosljivosti teh pristopov?

- Kaj že deluje dobro (in kako zadevo čim bolje diseminirati)?
- Kje vidite največji potencial za **spremembe** ter **inovacije**?

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

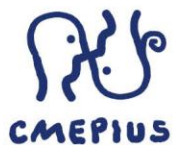

»Nazaj v prihodnost«

Demokracije in aktivnega državljanstva nikoli ne moremo oz. ne smemo jemati kot samoumevne.

Vsaka generacija mora svoj zagovor demokracije in aktivnega državljanstva izumiti na novo.

Erasmus+
Bogati življenja, širi obzorja.

Poglabljanje v prednostno nalogo

Referenčni okvir za demokratično kulturo z modelom in deskriptorji kompetenc.

SALTO Participation and Information z gradivi in primeri dobrih praks.

Mednarodna raziskava državljanske vzgoje in izobraževanja.

Za dodatne informacije, kako naslavljati prednostno nalogo **Participacija v demokratičnem življenju, skupne vrednote in državljansko udejstvovanje** [obiščite spletno stran CMEPIUS.](#)

Obrnite se na **skrbnico/skrbnika** vašega projekta **ali** na **kontaktno osebo** za prednostno nalogo na **CMEPIUS** – mag. Lea Vrečko (lea.vrecko@cmepius.si).